

ՅՐԱՆՍԱ ԱՆԿՄԱՆ ՄԷՋ Է

« Է՛ Էօրփէէն » չարթթաթիթը այս հարցումը ուղղած էր Ֆրանսիայի եւ օտարազգի բազմաթիւ անձնաւորութեանց եւ իր 121, 122, 123 թիւերով հրատարակեց պատասխանները, որոնք ամենամեծ մասամբ ներդողեաններ էին Ֆրանսայի մշտավառ կենտրոնակութեան «Անահիտ»-ի տնօրէնը, որուն ուղղութեամբ էր միեւնոյն հարցումը, ետեւ հետեւեալ պատասխանը, որ հրատարակուեցաւ « Է՛ Էօրփէէն »-ի 123րդ թիւին մէջ .

Մասնորական . ոլորտին մէջ, Ֆրանսա հեռու է անկման մէջ ըլլալէ . Տիեզերական աշխարհայնացման արժանացած վարպետներու ինչպէս Մարթիւզի Պերթլի, Ֆրետերիք Փասի, Անաթոլ Ֆրանս, Օքթավ Միրպօ, Փոլ Ատան, Էօթէն Գալլիէր, Սէն-Սանս, Մատէ, Վենսան Կլէմանտ, Տըպուսի, եւ ուրիշ այնքան զերբայեց մտաւորու գործովը ան միշտ կը շարունակէ մարդկային ճամբուն վրայ կանգնել իր բարձր ու պայծառ ցաւը . Ան միշտ հայրենիքն է լուստաւոր ու քեզուն իմացականութեան, ազատ ու մարդկային մտածման, ներգաշնակ աւ կառարեալ գեղեցկութեան :

Գաղաքական ոլորտին մէջ, անխմատ պիտի ըլլար անկման խօսք ընել, այն պահուն երբ Անդրիա եւ Խաղիա հետամուտ են Ֆրանսայի բարեկամութիւնն ունենալու եւ անոր կը բերին իրենց արտագին յարգանքներուն արտաշայտութիւնը . Ֆրանսայի մէջ գոյութիւն ունեցաւ քաղաքական իրական անկումի շրջան մը, տաք «անաւոր տարի»-ին շրջանը չէ, երբ Ֆրանսացի ժողովուրդը, իրենց Ուսէն պարտւած, միեւնոյն ատեն ապացուցուց իր հոգւոյն բոլոր արութիւնն ու գեղեցկութիւնը՝ դիւցազնական զիմարդութեամբ մեծ այն հրաշալի կերպով արաղ ու հզօր վերականգնումով զոր ցոյց տուաւ իր պարտութենէն յետոյ . Ֆրանսայի քաղաքական իրական անկման շրջանը այն է, երբ Ֆրանսական դիւանագիտու-

թեան վարիչները զիտակցարար մեղակցեցան Նրլարգ-Բէօշկի հրէշին արեւնառ բռնաւորութեանը, անպատուելով Ֆրանսայի բարի անունը եւ միանգամայն քանդելով Ֆրանսայի ազդեցութիւնն Արեւելքի մէջ, այն աստիճան որ վերջերս հարկ եղաւ ամբողջ նաւատորմի մը ճամբայ հանել անհատական պահանջներու ողորմելի խնդիր մը կարողորելու համար :

Յանկալի պիտի ըլլար որ Ֆրանսա, որ այսօր երկու ազատական հզօր պետութեանց բարեկամութիւնն ու բովանդակ աշխարհի յարգանքը կը վայելէ, վճռակաւ տօնէ ձեռք առնէր վերատնի իրաւունքի եւ արդարութեան պայտպանի իր աւանդական քաղաքականութիւնը, եւ այդ ճամբիս անկումի շրջանը, որ այնքան վնասական եղաւ իր սեփական շահերուն որքան մարդկութեան շահերուն, այլեւս երբեք չկրկնուէր, որովհետեւ Ֆրանսա մը որ անդգայ կը մնայ հալածուածներու ազդակին . Ֆրանսա ըլլալէ կը դադրի :

Ֆրանսական կառավարութիւնը գնած է մին այն գեղեցիկ գծադրութիւններէն զոր Կալար Շահին ցուցադրած է այս տարուան «Շան տը Մարսի Սալօն»-ին մէջ, չարք մը նոր փորագրութեանց հետ . այդ գծադրութիւնը պիտի դրուի Լիւքսանպուրի մուսէոնը . որու վարչութիւնը խնդրած է նաեւ Շահինէն որ հաճի նուիրել իր փորագրութեանց ամբողջական հաւաքածուն . Հաճոյքով կ'իմանանք նաեւ թէ Շահին Sociétaire ընտրուած է «Շան տը Մարսի Սալօն»-ը կազմակերպող եւ վարող Գեղարուեստից Ազգային Ընկերութենէն :

Ֆրանսական Ակադեմիան Պ. Զօպանեանի Chants populaires arméniens հատորին շնորհեց Լանկլուս մրցանակը, որ հաստատուած է օտար լեզուէ դրական գործերու լուսադոյն թարգմանութեանց համար :

Imp. «Anahit». A. Thobanian. 22 Rue Clauzel.

Le Gérant : Frédéric Macler